

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:42

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:42

Onsdagen den 22 juni

1 § Jordbruk och fiske

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 17 maj 2011

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 7 juni 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 28 juni 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till dagens första EU-nämndssammanträde!

Efter samrådet med statsministern kan det bli en förlängning med någon halvtimme beroende på ytterligare en punkt som handlar om Frontex, men det vet vi inte nu. De har förhandlat hela natten och vi får information under förmiddagen. Men ha en viss beredskap för att det kan dra över med en halvtimme eller något sådant.

Med dessa preludier hälsar jag Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna.

Vi går över till dagens dagordning. Jag har förstått att det kommer några extra punkter, men dem tar vi när det blir aktuellt.

Det finns inga A-punkter. Men det finns två återrapporter, från den 17 maj och den 7 juni. Den andra kan vi möjligen ta i samma sammanhang som punkt 5 på dagordningen, för det är samma ämnen.

Min fråga är om ministern har något att säga om återrapporten den 17 maj.

Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Nej, ordförande, men jag är beredd att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor? Nej. Vi lägger därmed återrapporten till handlingarna.

Vi går över till punkt 4 som handlar om samråd om fiskemöjligheter. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Sedan 2006 har kommissionen presenterat årliga meddelanden om fiskemöjligheterna för nästföljande år. Nu avses alltså fisket

för 2012. Syftet med meddelandet är att öka transparensen och framförhållningen i arbetet med att fastställa totalt tillåtna fångstmängder, så kallade TAC:er och kvoter.

I meddelandet vill kommissionen att man ska tillämpa förutbestämda principer när man bestämmer fångstnivåerna. Rent konkret innebär det bland annat att kommissionen föreslår hur mycket TAC:erna bör ändras i förhållande till föregående år.

En viktig skillnad i årets meddelande jämfört med tidigare är att kommissionen föreslår ett förenklat förfarande. I förra årets meddelande fanns det elva kategorier av bestånd med förslag på ändringar beroende på beståndens status. I år vill kommissionen i stället fokusera på att uppnå åtagandet i Johannesburgsdeklarationen om att fiska enligt maximalt hållbar avkastning, så kallad MSY, senast år 2015. Detta mål kan enligt kommissionen uppnås med gradvisa förändringar fram till 2015.

Kommissionen påpekar också i meddelandet att det finns otillräckliga beståndsuppskattningar för ett flertal bestånd och att medlemsstaterna måste arbeta med att förbättra datainsamlingen. För de bestånd där det råder osäkerhet om statusen föreslår kommissionen minskningar med 25 procent.

För att nämna några ytterligare skillnader i årets meddelande jämfört med tidigare års meddelanden kan jag lyfta fram några enligt min åsikt positiva nyheter. Dels har antalet överfiskade bestånd minskat från år 2004 till år 2010, vilket är glädjande och visar att förvaltningen inom den gemensamma fiskeripolitiken går åt rätt håll, även om det går långsamt, dels har ett flertal arter redan uppnått målet i Johannesburgsdeklarationen om maximalt hållbart uttag. Ett sådant exempel som ligger nära till hands är förstas det östra torskbeståndet i Östersjön.

Vid rådsmötet den 28 juni kommer endast en första diskussion att hållas utifrån kommissionens inriktning i meddelandet. Inga beslut ska fattas.

Jag är positiv till detta framförhållningsarbete och tror att kommissionens årliga meddelande gett effekter för att bromsa den negativa utvecklingen för fiskbestånden. Meddelandet gör det svårare att ifrågasätta kommissionens förslag. De senaste åren har de också varit tydliga med att ministrarna alltmer sällan försökt att urvattna kommissionens förslag.

Regeringen instämmer i målet att uppnå maximalt hållbart uttag till 2015. Men jag hyser vissa farhågor om att kommissionens förenklade angreppssätt kan leda till flera avsteg och ad hoc-lösningar i stället för mer långsiktiga beslut som verkligen leder till att MSY uppnås 2015. Detta kommer jag förstas att framföra vid rådsmötet.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det har varit överläggning i miljö- och jordbruksutskottet så sent som kl. 07.45 i dag i denna fråga, och det var en längre diskussion i går kväll. Utfallet av överläggningarna blev att Vänsterpartiets ledamot anmälde ett särskilt yttrande men att det i övrigt fanns stöd för regeringens position.

Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Jag har en fråga som gäller de förenklade riktlinjerna. I huvudsak stöder Miljöpartiet regeringens inriktning när det gäller diskussionen om meddelandet och att försöka få en ökad tydlighet i den här

processen. Men det står att man kommer att anför att fisket ska minskas, om det är kvoterna eller om det är fiskeansträngningsdagarna, med 25 procent som ett medel när beståndsbedömningen är osäker. Det kan vara, som vi diskuterade i går, ett viktigt medel för att få fram tydligare bedömningar.

Nu vet vi att bedömningarna, och det ser vi också i meddelandet, inte riktigt går åt rätt håll. Det blir inte bättre och bättre bedömningar. Snarare har man haft problem med att få bra bedömningar. Räcker 25 procent som en åtgärd? När det gäller Östersjön är staterna medvetna om att de inte får upp hundra procent av sin kvot eller att de inte kan använda hundra procent av sina fiskeansträngningsdagar, men de har ändå förhandlat sig till det. Det betyder att om 25 procents minskning är mindre än vad man redan inte gör är det inte något motmedel.

Jag skulle vilja höra om ministern har någon uppfattning om det här räcker eller om det finns ytterligare åtgärder som rådet kan vidta för att förbättra statistiken när det gäller beståndsbedömningarna från de olika medlemsländerna.

Anf. 7 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack, ministern! Jag har två medskick och funderingar.

Det ena handlar om att det finns ett antal länder inom EU som konsekvent inte följer den statistiska modellen och inte rapporterar in på ett korrekt och vettigt sätt. Jag skulle vilja höra vad regeringen anser om detta.

Det andra handlar om förvaltningsplanerna. Det finns vissa indikationer på att det inte är helt friktionsfritt mellan kommissionen och Europaparlamentet när det gäller efterlevandet av förvaltningsplanerna och att det kanske under flera års tid har varit brister i det. Där skulle jag också vilja få en kommentar från regeringen.

Anf. 8 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! En 25-procentig minskning av en fångstmöjlighet är en ganska dramatisk och drastisk neddragning enligt väldigt många, jag skulle vilja påstå nästan alla, medlemsstater. Det behöver som sagt inte vara brist på fisk som är skälet till att man föreslår denna dramatiska neddragning, utan det kan vara, som jag försökte uttrycka det i går, sättet för kommissionen att få fram de data som man vill ha fram för att kunna göra den riktiga bedömningen av hur stor fiskeansträngningen ska få vara. Det kan till och med vara så att den skulle kunna öka, men eftersom det inte finns några data gör kommissionen den bedömningen. Jag tycker faktiskt att det är bra att man gör den bedömningen och vill sätta tryck på medlemsstaterna så att man får fram den tillförlitliga datainsamlingsstatistik som måste till för att kunna göra rätt avvägningar när beslut fattas.

Vad beträffar förvaltningsplanerna har vi fått fram ett antal lyckade exempel. Vår målsättning är att vi ska få fram förvaltningsplaner för allt fler bestånd i allt fler vatten. Som vi också diskuterade i går har det ibland blivit en fördröjning i förvaltningsplanerna beroende på den osäkerhet som finns om vem som ska fatta beslut om förvaltningsplanerna.

Som jag förmodar att nämnden mycket väl känner till förs det en diskussion mellan kommission, råd och parlament om vem eller vilka som i samförstånd ska fatta beslut om till exempel fiskeförvaltningsfrågor,

eftersom det inte är helt utrett i det Lissabonfördrag som vi nu arbetar efter. Det är skälet till att några av de frågor som har varit eller är på gång inte har blivit fastnitade och beslutade på det sätt som jag och många med mig har önskat. De goda exempel som vi har, till exempel i Östersjön, visar att om vi har en förvaltningsplan och följer densamma leder det till att vi får en livskraftig beståndsutveckling som gör det möjligt att ta upp lite fisk och använda den i våra hushåll.

Anf. 9 PYRY NIEMI (S):

Det var *ett* svar. Men den andra frågan handlade om de länder som konsekvent inte följer gängse statistiska metoder och rapporterar in. Vi hade en diskussion också om det i utskottet i går. Regeringen anger, och det finns också med i kommissionens rapport, att det råder brist på tillförlitlig data. Där skulle jag också vilja få en kommentar från statsrådet.

Jag tycker att det är väsentligt med förvaltningsplanerna i sig, för här handlar det ändå om ett ganska kritiskt förhållningssätt från regeringen visavi, förmodligen, ett antal medlemsländer som bromsar. Jag föreställer mig att det är så. Det är den enda delen.

Den andra handlar om att lite mer långsiktigt tänka på inte bara förvaltningsplanerna utan också titta på hur vi har det i den europeiska fiskeflottan. Är den överdimensionerad? Finns det annat att göra där än att bara koncentrera sig på de totala fångsterna, att också titta på om det helt enkelt finns för många fiskare? Är det någonting som regeringen tänker hantera inför 2013?

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Ni hade en två timmar lång överläggning i miljö- och jordbruksutskottet i går, så vi kan väl fokusera på samrådet inför ministerrådsmötet.

Anf. 11 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag har några korta kommentarer. I meddelandet föreslår kommissionen att medlemsländerna ska avsätta resurser så att de skyndsamt kan leverera de data som i dagsläget saknas om en del bestånd, för att kunna göra rätt avvägningar och överväganden inför de beslut som ska fattas.

I den nya CFP:n avser kommissionen, vet jag, att man ska få mer maktmedel gentemot medlemsstater för att kunna få in det man behöver för att kunna göra övervägandena och avvägningarna av hur mycket fisk som går att plocka upp ur ett vatten. Hur det går med det återstår att se, men det finns på dagordningen.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens position och upplägg inför fortsatta förhandlingar under punkt 4.

Vi går vidare till punkt 5 om E. coli. Det är en informationspunkt.

Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Vid rådsmötet förväntas kommissionen ge uppdaterad information om marknadsläget för frukt och grönsaker och om den förväntade utvecklingen efter att det stödpaket som beslutades på det extrainsatta mötet har verkat.

Den 14 juni beslutade kommissionen med stöd av medlemsstaterna i förvaltningskommittén för frukt och grönsaker om tillfälliga stödåtgärder till EU:s krisdrabbade grönsaksmarknad. Krisstödet uppgår till 210 miljoner euro och är öppet för alla producenter i EU oavsett om de är medlemmar i en producentorganisation eller inte. Stödet gäller retroaktivt från den 26 maj till den 30 juni och ges för att täcka återtag av gurka, tomat, sallad, squash och paprika.

Jag anser att konsumenterna ska kunna känna sig trygga med att äta maten som säljs i livsmedelsbutikerna. Det är företagets ansvar att följa de bestämmelser som finns och se till att livsmedlen är säkra. Det allvarliga EHEC-utbrottet i Tyskland visar vad som i värsta fall kan hända om man inte är noggrann med sin livsmedelshantering.

Den viktigaste marknadsfrågan nu är att återskapa förtroendet för branschen. Där har alla inom grönsakssektorn ett ansvar, och det är angeläget att fortsätta med det viktiga arbete som görs på detta område i Sverige och bland svenska producenter.

Anf. 14 PYYRI NIEMI (S):

Ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen. I går fick jag verifierat att det är dessa pengar som betalas ut. Det är bra, och jag bifaller regeringens hållning i frågan.

Jag vill dock inskräpa att detta är allvarliga frågor. Det har fått skarpa konsekvenser för många primärproducenter i Spanien och Nederländerna. Medskicket från mig är att det är viktigt när sådana här situationer uppstår att ansvarigt lands livsmedelsmyndigheter inte går ut för snabbt med alltför allmän information om vari bristerna finns. Här hade det påverkan, och uppenbarligen drogs en del felaktiga slutsatser.

Det här är ingen avvikande mening utan bara ett medskicket till regeringen att ta med sig i de fortsatta diskussionerna, för det är varken första eller sista gången detta händer.

Vad gäller pengarna kommer de inte att på långa vägar täcka produktionsbortfallet.

Anf. 15 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Pengarna kommer inte ens att täcka en liten del av produktionstappet och intäktsbortfallet för framför allt holländska och spanska grönsaksodlare. Det har nämnts siffror som är gigantiskt mycket större än de 210 miljoner euro som det nu talas om.

Jag håller med om att det är viktigt att den information som går ut till konsumenterna är rätt och riktig. Det är dock viktigt att informationen går ut snabbt. En del av kritiken mot hanterandet av denna fråga är att smittutbrottet var i början av maj men meddelades av de tyska myndigheterna först i slutet av maj.

Vid det informella ministermötet i slutet av maj riktades en förödande kritik mot att de tyska myndigheterna inte gick ut tidigare och informerade sina samarbetspartner i alla medlemsstater. Jag tror att man gick ut den 27 maj, och många menade att det var alldeles för sent. Vi fick ett antal tusen sjuka och ett femtiotal dödsfall. Det går inte att svara på om det hade hjälpt att gå ut med information tidigare, men den diskussionen finns. Det är mycket svåra avvägningar. I Sverige är det myndigheter som gör dessa övervägningar och avvägningar och även kontroller.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen under punkt 5.
Punkt 6 är Övriga frågor.

Anf. 17 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):
Irland har tagit upp en övrig fråga angående makrill. Att Irland tar upp frågan beror på att konflikten mellan de tidigare kuststaterna EU, Norge och Färöarna och den nya kuststaten Island fortfarande är olöst. Situationen är bekymmersam inte minst för att både Island och Färöarna själva har fastställt stora unilaterala kvoter, vilket riskerar att underminera makrillbeståndet.

Beståndet är i gott skick tack vare de tidigare kuststaternas goda förvaltning. Detta tros vara anledningen till att beståndet ökat i färöiska vatten och sedan 2008 även dykt upp i isländska vatten.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:
Om det finns frågor på Övriga frågor är det läge att ställa dem nu.

Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V):
Det här hamnar kanske utöver Övriga frågor. Som jag har förstått det kommer de fiskeavtal som ligger för slutbehandling både vad avser Marocko och Gabon att gå som A-punkter under sommaren. Är det korrekt att vi kommer att få ut dem skriftligt?

Anf. 20 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):
Vi hade överläggning om Gabonavtalet i går i miljö- och jordbruksutskottet. Det finns inte redovisat här eftersom det inte är föremål för EU-nämndens avgörande, men jag vill ändå nämna det. Vid överläggningen fanns både avvikande mening och särskilt yttrande.

Anf. 21 ÅSA ROMSON (MP):
Angående Marockoavtalet dök det upp en fråga i går efter att miljöministern hade lämnat miljö- och jordbruksutskottet. Frågan gällde om Sverige står kvar vid sin ståndpunkt att rösta nej till avtalet eftersom det inte är förenligt med folkrätten. Det vore bra att veta inför sommaren och A-punktslistebehandlingen.

Anf. 22 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):
Ordförande! Vad beträffar Gabonavtalet handlar det om att EU och dess kommission vill ha mandat att inleda förhandlingar. Vad beträffar Marocko handlar det om ett eventuellt undertecknande och ingående av avtal. Vad vi känner till har kommissionen för avsikt att lägga fram dem som A-punkter. Det handlar alltså om mandat för förhandling med Gabon och ingående och undertecknande av avtal efter förhandlingar med Marocko. Vad beträffar Marockoavtalet har jag inte funnit anledning att ändra den svenska ståndpunkten.

Anf. 23 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag tackar för informationen och utgår från att Sverige inte kommer att ändra position vad gäller Marocko. I annat fall måste vi diskutera det i nämnden, men hittills har vi varit eniga.

Det har skett en del regeringsskiftet inom EU sedan Marockoavtalet var uppe senast, till exempel i Finland. Det gör att möjligheten att uppnå en blockerande minoritet sannolikt är större nu än tidigare. Jag vill därför uppmana regeringen att vara aktiv och ta bilaterala kontakter vad gäller Marockoavtalet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi har ett jordbrukssamråd i juli, och frågan kan kanske med lite tur aktualiseras i samband med det.

Ingen begär ordet. Vill landsbygdsministern säga något mer?

Anf. 25 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Det finns ett antal övriga punkter på dagordningen, och jag är beredd att svara på frågor om dem.

Jag vill upplysa nämnden om att det sent har inkommit en extrapunkt som handlar om europeisk finansiering av fiskesektorn efter 2013. Det är ett gemensamt uttalande från Bulgarien, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen och Rumänien. Begäran kommer i sin tur från den polska delegationen.

En annan övrig punkt är framtiden för hjälpprogrammet till de sämst ställda i unionen. Det är en fråga som jag vet har varit föremål för diskussion flera gånger tidigare. Där har Sverige, som ni väl känner till, en annan uppfattning.

Det hålls också en konferens om icke-statliga organisationer som skapar konsekvens i handel, utveckling och hållbarhet. Den europeiska djursektorn är i fokus.

Det var alla övriga punkter som vi har fått anmällda så här långt.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen under Övriga frågor och tack för i dag, landsbygdsministern!

2010/11:42

22 juni

Innehållsförteckning

1 § Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP)	2
Anf. 7 PYRY NIEMI (S).....	3
Anf. 8 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	3
Anf. 9 PYRY NIEMI (S).....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	4
Anf. 14 PYRY NIEMI (S).....	5
Anf. 15 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 17 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V).....	6
Anf. 20 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	6
Anf. 21 ÅSA ROMSON (MP)	6
Anf. 22 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	6
Anf. 23 JONAS SJÖSTEDT (V).....	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	7
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	7